

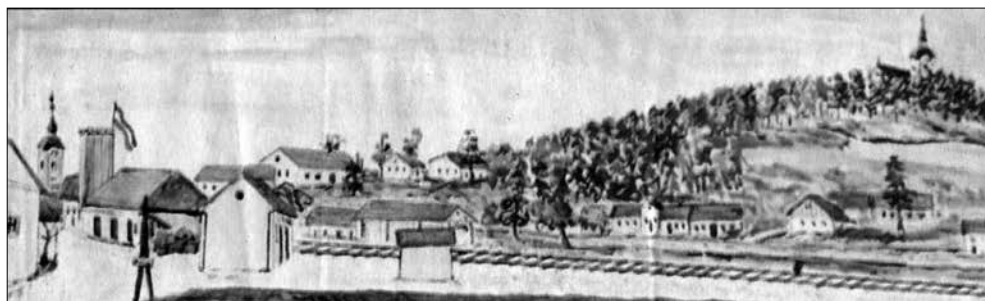
POROČILO O DELU MUZEJSKEGA DRUŠTVA VRHNIKA V LETU 2013¹

Delo društva je vodil izvršni odbor, ki se je sestajal skupaj z nadzornim odborom. Sestanki so bili 15. januarja, 25. marca, 5. junija in 12. novembra; redni letni občni zbor društva je bil 20. maja 2013. Člani izvršnega odbora so bili: Marija Oblak Čarni – predsednica, Olga Pivk – podpredsednica, Niko Šušteršič – tajnik do junija, ko je odstopil in je bila na njegovo mesto kooptirana Metka Železnik, Marija Malovrh – blagajničarka, Franci Dovč, Nataša Oblak Japelj, Mira Rančov, Branko Stanovnik in Janez Žitko. V nadzornem odboru so bili Elica Brelih, Pavel Mrak in Milena Živec, v disciplinski komisiji pa Tone Stanovnik, Janez Verbič in Pavel Zupan.

Iz občinskega proračuna je društvo v letu 2013 prejelo 2057,24 Eur, in sicer za redno dejavnost 847,40 Eur in za projekte 1.209,85 Eur. Sicer pa so dohodki društva: članarina in prostovoljni prispevki članov.

Delo društva

Med novoletnimi prazniki 2013 je požar, povzročen s petardo, poškodoval stavbo nekdanje železniške postaje Vrhnika mesto, ki je vpisana v register pomembne vrhniške stavbne dediščine. Tako smo že v prvih dneh januarja 2013 sodelovali pri zasilnem pokrivanju uničenega dela strehe postajne stavbe. Obvestili smo – v skupnem pismu

196. Ivan Buh, slika na zahvalni plaketi županu S. Hočevanju, 1936. Obj.: Vrhniška železniška postaja ob Jelovškovi. Naš časopis, 28. januar 2013. (Original je v barvah).

s Turističnim društvom – pristojni Zavod za varstvo kulturne dediščine in prosili, da stopijo v stik z občino in spremljajo iskanje možnosti za obnovo objekta. Napisali smo v Naš časopis članek o zgodovini in pomenu te stavbe.

Skupaj s Cankarjevo knjižnico smo spremljali in evidentirali arhivsko in muzejsko ostalino nekdanje Industrije usnja Vrhnika. Posebno smo si prizadevali, da bi se ohranile dragocene recepture. Ko smo zvedeli, da jih namestnik stečajne upraviteljice ponuja Muzeju v Šoštanju, smo se z muzejem dogovorili, da ostanejo na Vrhniki. Direktorica Cankarjeve knjižnice je poskrbela za dovoljenje vrhniške občine, da jih deponiramo v praznih prostorih na Tržaški c. 24, ki so last občine. Tako smo 21. februarja 2013 prenesli recepture in drugo gradivo, ki je še bilo v dvoriščnih zgradbah IUUV, na Tržaško cesto 24, kjer bo shranjeno, dokler se ne najde možnost za ureditev in primerno hrambo. 5. marca smo iz razmetanih ostankov šivalnega pribora, našitkov raznih firm, za katere so izdelovali oblačila, krojev ipd. v nekdanji šivalnici IUUV – preden so pričeli z njeno adaptacijo – izbrali še nekaj predmetov, ki bi prišli v poštev za muzejsko predstavitev dela v IUUV in jih prav tako prenesli na Tržaško 24.

Nadaljevalo se je delo na projektu Vrhniška stavbna dediščina, ki poteka od leta 2012 v sodelovanju z Mestnim muzejem Ljubljana. V projekt je vključena Nataša Oblak Japelj. Nosilec projekta Ljubljanski mestni muzej skuša v sodelovanju z občino Vrhnika pridobiti sredstva iz Norveških mehanizmov. Pogoji za pridobitev pa je spomenik v projektu, ki je državnega pomena. To je na Vrhniki edino Ljubljana. V nekdanji šivalnici IUUV bi vzpostavili t. i. Interpretacijski center – sodobni muzej, kjer bi informirali o celotni dediščini Vrhnik. Center bi bil izhodišče za ogled Ljubljane in objektov ob njej

197. Priprave za razstavo ob Dnevu odprtih vrat v Muzejskem društvu. Muzejska zbirka je kar bogata različnih dokumentov in fotografij. Na fotografiji tajnik društva Niko Šušteršič in predsednica društva Marija Oblak Čarni. (Gašper Tominc, V kabinetu Muzejskega društva, Naš časopis, 26. avgust 2013, str. 10).

in v njej, rimskega zapornega zidu in drugih spomenikov ter muzejskih predstavitev zbirk kulturne in naravne dediščine.

10. maja smo pripravili v društvenem kabinetu Dan odprtih vrat z razstavo zanimivih in dragocenih dokumentov in predmetov, ki smo jih zbrali v društvu. Ob tem je urednik Gašper Tominc pripravil za Naš časopis reportažo o delu in zbirki Muzejskega društva z naslovom »Znameniti stol Reks ima predhodnika na Vrhniki«, kjer je opisal zložljivi stol, ki ga je že leta 1904 pri avstrijskem pa-

198. Zložljivi stol, izdelek nekdanje Lenarčičeve tovarne. (Hrani MDV, foto: J. Žitko.)

tentnem uradu patentirala Lenarčičeva tovarna harmonijev in upognjenega pohištva in je danes med predmeti v naši zbirki.

Maja je izšla nova, 13. številka zbornika Vrhniški razgledi, predstavili smo jo na občnem zboru društva 20. maja 2013. Na tem občnem zboru smo tudi prvič predstavili stari, pred več kot 100 leti v Lenarčičevi tovarni na Vrhniku izdelan harmonij. Harmonij z gradu Turn nad Gabrovko smo odkrili leta 2007 in ga s pomočjo občine in ZIC odkupili. Nanj je zaigrala Sabina Šiberl.

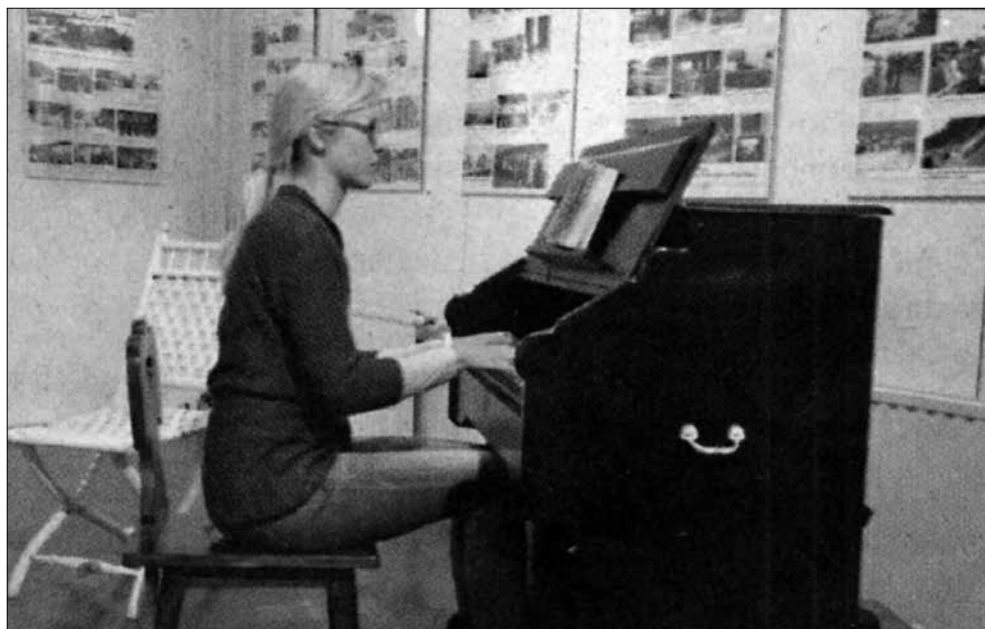
Pripravili smo ponatis 6. številke Vrhniških razgledov iz leta 2005, ki so bili že pred časom razprodani.

Maja 2013 je bila v Cankarjevem domu odprta razstava ob 40. obletnici izhajanja Našega časopisa, ki jo je pripravil Simon Seljak. Sodelovali smo: Cankarjeva knjižnica, Muzej-sko društvo in Zavod Ivana Cankarja.

Junija smo se v Mestnem muzeju v Ljubljani udeležili svečane otvoritve razstave restavriranega 5-tisočletnega lesenega kolesa, najdenega v Starih Gmajnah v Verdu. Sodelovali smo pri zbiranju gradiva za razstavo »Ljudje na Barju«, ki sta jo v okviru razstave te znamenite najdbe organizirala Krajevski park Ljubljansko barje in ljubljanski Mestni muzej. Odprta je bila 30. septembra 2013.

Septembra smo se udeležili simpozija o usnjarstvu v Šoštanju. Nataša Oblak Japelj je na simpoziju imela predavanje »Knjižnica Industrije usnja Vrhnika – pridobitev domoznanske zbirke Cankarjeve knjižnice na Vrhniku«.

22. oktobra 2013 smo s Cankarjevim domom na Vrhniku organizirali razstavo v spomin akad. kiparja in slikarja Toneta Lapajnet (1933–2011), umetnika barja in prijatelja Vrhnike. Pripravila sta jo Pavel Mrak in Gašper Mrak. Razstava je bila odprta do 10. novembra 2013.

199. Sabina Šiberl je zaigrala na Lenarčičev harmonij - nekoč ponos Vrhnike, zdaj pa izjemna redkost. (Gašper Tominc, *Izšli so novi Vrhniški razgledi. Naš časopis*, 3. julij 2013, str 46).

200., 201. Iz smeti smo pobrali starega leva z usnjarskega prapora, ki so ga zadnji lastniki uporabili za oznako svoje "Division 2", in bo odslej lahko le predmet v muzejski zbirki. Na fotografijah Nataša Oblak Japelj, Marija Oblak Čarni, Suzana Potočnik, za njo Daniel Cukjati. (5. marec 2013, foto: Tatjana Oblak Milčinski).

S Kulturnim društvom Stara Vrhnika in Cankarjevim domom Vrhnika smo organizirali dokumentarno razstavo Stara Vrhnika – hiše se spreminjajo, sledovi ostajajo. Razstavo sta pripravili Ema Goričan in Polona Založkar. Odprta je bila 12. novembra 2013 v Cankarjevem domu.

Zbirali smo gradivo o zgodovini Vrhnike, nadaljevali z raziskavami o vrhniški šoli in učiteljih, o mlinih in žagah na Vrhiškem, pomembnih stavbah in drugo. Zbrali in delno že uredili smo prispevke za 14. zvezek zbornika Vrhiški razgledi, ki naj bi izšel v začetku leta 2014.

Lotili smo se priprav za postavitve spomenika padlim v prvi svetovni vojni iz naše občine. Padlo je skoraj 200 naših občanov in Vrhnika je ena redkih občin na Slovenskem, ki spomenika svojim padlim občanom še ni postavila. S tem se bomo vključili v spomi-

njanje na žrtve Velike vojne 1914–1918, ki ga pripravlja EU. Pobudo za ta projekt smo že predstavili županu.

Zbrali smo gradivo za dokumentarno razstavo »Iz zbirke Miloša Rijavca«. Ljubiteljski fotograf Miloš Rijavec (1928–1995) je na filmski trak ujel utrip življenja na Vrhniki sredi druge polovice prejšnjega stoletja. Razstavo pripravlja Aljaž Ciber. Načrtovana je za januar 2014.

Bibliografija:

- Muzejsko društvo Vrhnika: Vrhiška železniška postaja ob Jelovškovi. Naš časopis, Vrhnika, 28. januar 2013, str. 5.
- Damjan Debevč: Simbol gospodarskega vzpona. Železniška postaja Vrhnika mesto. Naš časopis, Vrhnika, 24. 2. 2014, str. 5.

202. Med predmeti v društvu MDV se najde tudi embalaža za некоč zelo opevani sir Jazon, ki so ga izdelovali v vrhniški mlekarni, zdaj pa je le še bled spomin. (Gašper Tominc, *V kabinetu Muzejskega društva, Naš časopis*, 26. avgust 2013, str. 10).

- Gašper Tominc: Izšli so novi Vrhniški razgledi. Naš časopis, Vrhnika, 3. julij 2013, str. 46.
- Gašper Tominc: Razstava o Stari Vrhniki. Mali Pariz pri Vrhniki. Naš časopis, Vrhnika, 25. november 2013, str. 44.
- Gašper Tominc: V kabinetu Muzejskega društva. Znameniti stol Rex ima predhodnika na Vrhniki. Naš časopis, Vrhnika, 26. avgust 2013, str. 10.
- Na Vrhniki so našli najstarejše leseno kolo z osjo na svetu. Naš časopis, Vrhnika, december 2013.
- Simon Seljak: Tone Lapajne. Spominska razstava umetnika barja. Naš časopis, Vrhnika, 25. november 2013, str. 44.
- Gašper Tominc: Razstava dokumentarnih fotografij. Iz zbirke Miloša Rijavca. Naš časopis, Vrhnika, 24. februar 2014, str. 47.

1 Poročilo predsednice je bilo pripravljeno za občni zbor, ki pa v letu 2014 ni bil sklican.